

Een tankstation voor vogels

Vanwege haar centrale ligging langs de Oost-Atlantische Flyway is de Waddenzee een essentieel toevluchtsoord voor meer dan 10 miljoen trekvogels per jaar. Veel vogels zoals kanoeten, rotganzen en bonte strandlopers zijn afhankelijk van onze wadplaten en kwelders voor voedsel en rust. Hier vinden ze genoeg brandstof om de lange trektocht van hun overwinteringsgebieden in Afrika en Europa naar hun zomerse broedplaatsen in het noordpoolgebied te kunnen volbrengen.

Veilig op reis
In 2012 werd het Wadden Sea Flyway Initiative gelanceerd om de bescherming van trekvogels langs de Oost-Atlantische Flyway te ondersteunen. Dit gebeurt door middel van monitoring en educatie op het vlak van habitatbehoud en gebiedsbeheer.

Enkele sterren van de Waddenzee

Gewone zeehond
 Harbour Seal (EN)
 Seehund (DE)
 Spættede sæl (DK)

De gewone zeehond is een van onze grootste roofdieren en staat bovenaan de voedselketen. In de middeleeuwen was hij bijna uit het gebied verdwenen. Dankzij toegewijde inspanningen voor zijn bescherming vanaf de jaren '70 van de vorige eeuw heb je nu een grote kans om enkele van de 40.000 zeehonden te spotten, zonnebadend op een zandbank!

Bonte strandloper
 Dunlin (EN)
 Alpenstrandläufer (DE)
 Almindelig ryle (DK)

Spectaculaire zwermen wadvogels, zoals bonte strandlopers, kun je overal zien. Elke vierkante meter wad biedt een rijke maaltijd voor onze steltlopers, dankzij miljoenen kleine beestjes die onder het gladde bruine oppervlak van het wad leven.

Wadpier
 Lugworm (EN)
 Wattwurm (DE)
 Sandorm (DK)

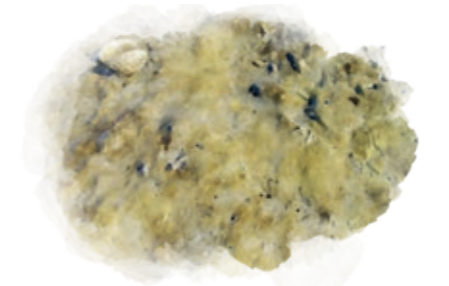
Let op de veelbetekenende spaghettihoopjes in het zand en slik, achtergelaten door de wadpieren. Zij zijn de tuinders van het wad, ze recyclen de wadbodem en verrijken hem met zuurstof. Zo blazen de wadpieren letterlijk leven in de voedselketen van de Waddenzee.

Lamsoor
 Sea Lavender (EN)
 Strandflieder (DE)
 Hindebæger (DK)

Als je in de zomer je ogen over de kwelders laat dwalen, zie je de paarse bloesem van het lamsoor. Elke keer als het gebied wordt overspoeld door het getij, blijft er sediment tussen de planten hangen. Daardoor hoogt het land zich geleidelijk op en kan deze natuurlijke habitat zich aanpassen aan de stijgende zeespiegel.

Algen
 Algae (EN)
 Algen (DE)
 Alger (DK)

De wadplaten zien er misschien leeg uit, maar ze zitten vol leven. Het sediment is bijna volledig bedekt met duizenden soorten microscopisch kleine algen. Je kunt ze zien in de vorm van een groen of bruin glanzend laagje aan de oppervlakte van de slik- en zandbodem.

Een plek waar hemel en aarde het toneel delen.

Februari 2021 | Colofon
 Dit is een uitgave van het Common Wadden Sea Secretariat (CWSS) in samenwerking met onderstaande organisaties.
 Virchowstraße 1 | 26382 Wilhelmshaven | Duitsland
 T +49 (0)4421 9108 0 | info@waddensea-secretariat.org
 www.waddensea-worldheritage.org
 Foto's: albedo39 Satellitenbildwerkstatt, Achim Meurer, Marcel van Kammen, Martin Elsen, RED STAR / Nationalpark Vadehavet
 Tekst: R&M Promotions, CWSS | Ontwerp: Strandgut GmbH
 Drukwerk: Rautenberg Druck | Gedrukt op 100% gerecycled papier.

Ons Werelderfgoed Waddenzee

WADDENZEE
 WERELDERFGOED

Eén Waddenzee. Eén werelderfgoed.

De Waddenzee is een plek als geen ander op aarde. Het is een unieke, natuurlijke kustzone barstensvol leven, een onmisbaar thuis voor ontelbare dieren en planten en een onvergetelijke ervaring voor iedereen die het gebied bezoekt.

In 2009 kreeg de Waddenzee haar plek op de Werelderfgoedlijst. De Waddenzee staat daarmee op gelijke hoogte met wereldberoemde natuurwonderen zoals de Galapagoseilanden en de Grand Canyon.

De natuur kent geen grenzen

De Waddenzee vormt een samenhangend ecosysteem dat zich uitstrekt over 500 km langs de kust van Denemarken, Duitsland en Nederland. Nergens anders ter wereld vind je een zó diverse en dynamische kustlijn van deze lengte. Hier leven meer dan 10.000 verschillende soorten dieren en planten. Voor sommigen is het hun thuis, anderen strijken hier neer voor een noodzakelijke, levensreddende tussenstop op hun trektocht rond de wereld.

Werelderfgoed sinds 2009

De inscriptie op de Werelderfgoedlijst van UNESCO is de hoogste wereldwijde erkenning voor een natuurgebied. Het is een eerbetoon aan de uitzonderlijke universele waarde van het gebied, een erkenning van de inspanningen die gepleegd worden om het, nu en in de toekomst, voor de mensheid te behouden en te beheren.

Uitzonderlijke Universele Waarde:

De Waddenzee is het grootste aaneengesloten getijdensysteem met zand- en wadplaten ter wereld.

Selectiecriteria voor Werelderfgoed:

- Geologische processen
- Ecologische en biologische processen
- Biodiversiteit

Oppervlakte: 11,434 km²

*Biodiversiteit op
wereldschaal is afhankelijk
van de Waddenzee.*

Een uniek landschap gevormd door wind en water

De dynamische kustlijn is in de afgelopen 8.000 jaar gevormd door de elementen én stijgende zeespiegel. Als gevolg van het voortdurende samenspel van wind, stroming en getijden ontstaat een steeds veranderend tapijt van eilanden, zandbanken, geulen, zand- en wadplaten, kwelders, stranden en duinen.

Deze natuurlijke processen gaan, grotendeels ongestoord, continu door. De buitengewone geologische verscheidenheid van het gebied heeft het tot een thuis gemaakt voor duizenden bijzondere plant- en diersoorten die zich hebben aangepast aan hun veranderende omgeving.

Hoeder van de biodiversiteit

De Waddenzee is een onvervangbare hotspot voor de wereldwijde biodiversiteit, van eencellige organismen tot planten, vissen, vogels en zeezoogdieren. Het fijnmazige voedselweb maakt het gebied tot een overvloedig habitat voor enorme aantallen planten en dieren. Het is cruciaal voor het behoud van miljoenen trekvogels die op hun wereldreizen hier neerstrijken.

Een gezamenlijke inspanning

Denemarken, Duitsland en Nederland zetten zich gezamenlijk in om deze enorme natuurlijke schatkamer intact te houden en te beschermen. Van lokale bewoners, bezoekers en bedrijven tot nationale parken, overheden, groene ngo's en grensoverschrijdende samenwerkingen – allemaal spelen ze hierin een rol.

Samenwerking over de grenzen heen

In 1978, gestimuleerd door de onderzoeks-gemeenschap en groene ngo's, werd door de regeringen van de Waddenzeelands de Trilaterale Waddenzee Samenwerking opgericht. Het bevordert de uitwisseling en samenwerking tussen partners uit de politiek, natuurbescherming, wetenschap, en lokale belanghebbenden. Daarmee wordt met een gecoördineerde aanpak voor het beheer en de bescherming van dit enorme natuurlijke ecosysteem gezorgd.

*Werelderfgoederen behoren
toe aan alle mensen op aarde,
en worden beschermd voor
toekomstige generaties.*

Beleef dit natuurwonder

Een prachtig landschap, weldadige rust én spectaculaire ontmoetingen met dieren in het wild – dat is wat je zult beleven als je een bezoek brengt aan de Waddenzee.

Je zintuigen komen tot leven als je naar de verre horizon tuurt, naar het geknisper in het wad luistert, veroorzaakt door duizenden minuscule kreeftjes, de zilte lucht proeft, de modder tussen je tenen voelt en de geur van het wad opsnuift.

Vriendelijke en deskundige gidsen staan klaar om je enthousiast te maken voor dit speciale gebied, tijdens een excursie of natuurtocht waarbij je bijvoorbeeld zeehonden of vogels kunt spotten.

Je bent van harte welkom!

Heel dichtbij

Het maakt niet uit aan welk deel van de Waddenzee je een bezoek brengt: elk deel heeft zijn eigen charme en karakter en heeft volop bijzonderheden te bieden.

Voor meer informatie en voor een bezoekerscentrum bij jou in de buurt: ga naar www.waddenzee-werelderfgoed.nl

